

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Національної академії
внутрішніх справ.

доктор юридичних наук, професор

Руслан СЕРБИН

ВИСНОВОК

Національної академії внутрішніх справ про наукову новизну, теоретичну та практичну значущість результатів дисертації Шнайдер Катерини Богданівни «Використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», затвердженої Вченою радою Національної академії внутрішніх справ від 25 жовтня 2022 року, протокол № 14

ВИТЯГ

з протоколу розширеного засідання кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз навчально-наукового експертно-криміналістичного інституту Національної академії внутрішніх справ від 26 травня 2026 року

Присутні:

проректор Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор Тарасенко О.С.;

кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз ННЕКІ:
завідувач кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Володимир Атаманчук (*науковий керівник*); професор кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Приходько Юрій (*голова засідання*); професор кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Свобода Євгенія (*рецензент*); старший викладач кафедри Волошин Олексій; доцент кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Кофанова Олена; доцент кафедри, кандидат юридичних наук Михальчук Тетяна; старший викладач кафедри Поліщук Віталій;

кафедра криміналістики та судової медицини:

завідувач кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Антощук Андрій; професор кафедри, доктор юридичних наук, професор Черноус Юлія; професор кафедри, доктор юридичних наук, професор Юсупов Володимир; професор кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Комаринська Юлія; професор кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Миrowsька Анна (*рецензент*); доцент кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Патик Леся;

науково-дослідна лабораторія з проблем протидії злочинності навчально-наукового інституту поліцейської діяльності:

завідувач науково-дослідної лабораторії, доктор юридичних наук, професор Вознюк Андрій;

науково-дослідна лабораторія з проблем криміналістичного забезпечення та судової експертології навчально-наукового експертно-криміналістичного інституту:

провідний науковий співробітник, кандидат юридичних наук, старший дослідник Патик Андрій; старший науковий співробітник, кандидат юридичних наук Єфіменко Ігор.

Були присутні 4 докторів наук та 10 кандидатів наук за профілем поданої на розгляд дисертації.

Порядок денний:

Про обговорення дисертації аспірантки кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз навчально-наукового експертно-криміналістичного інституту Національної академії внутрішніх справ Шнайдер Катерини Богданівни «Використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», щодо її рекомендації для попереднього розгляду та захисту в разовій спеціалізованій вченій раді Національної академії внутрішніх справ.

Слухали:

Аспірантку кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз Шнайдер Катерину Богданівну про результати дисертації. Під час доповіді обґрунтовано актуальність обраної теми дисертації, поставлено мету та завдання дослідження, визначено об'єкт та предмет дослідження, використано методологічний інструментарій, сформовано емпіричну базу дослідження, використано результати аналізу 82 матеріалів кримінальних проваджень, а також узагальнені дані анкетування 120 фахівців, залучених до кримінального провадження у справах про правопорушення у сфері публічних закупівель (ст. 190, 191, 358, 366 КК України), зокрема: 50 слідчих (у тому числі детективів НАБУ), 30 прокурорів, 20 судових експертів за наступними експертними спеціальностями: економічної, товарознавчої та почеркознавчої, 20 суддів (серед яких 5 суддів ВАКС). Аспіранткою доведено присутнім структуру роботи та основні її положення, обґрунтовано наукову новизну отриманих результатів дисертації, а також теоретичну та практичну значущість.

Актуальність обраної теми дисертації обумовлена тим, що публічні закупівлі є одним із фундаментальних механізмів функціонування сучасної держави, що забезпечує реалізацію її соціально-економічної політики та ефективне використання бюджетних ресурсів. Водночас, зростаючий обсяг фінансових операцій у цій сфері супроводжується високою вразливістю до різноманітних кримінальних правопорушень, серед яких особливе місце посідають корупційні злочини, зловживання службовим становищем, фальсифікації, підробки документів і шахрайські схеми. Ці злочини не лише порушують законодавство, а й суттєво підривають принципи прозорості та

ефективності державного управління, створюють загрозу економічній безпеці, дискредитують інститути влади і негативно впливають на соціально-політичну стабільність.

У контексті вказаних викликів розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель вимагає застосування комплексного підходу, що передбачає не лише використання традиційних слідчих методів, а й інтеграцію спеціальних знань із суміжних галузей – економіки, бухгалтерського обліку, аудиту, фінансів, тощо. Такий підхід є необхідним для правильної кваліфікації кримінальних правопорушень, всебічного виявлення та документування злочинних дій, а також формування надійної доказової бази, що відповідає вимогам кримінального процесуального законодавства. Водночас, практика показує, що низький рівень професійної підготовки слідчих та судових експертів у цій сфері, відсутність системного підходу до використання спеціальних знань суттєво ускладнюють розслідування, призводять до втрати важливих доказів і, відповідно, до зниження ефективності протидії економічній злочинності.

Аналіз стану законодавства, судової практики та правоохоронної діяльності виявляє значні прогалини у нормативно-правовому регулюванні й організаційних механізмах залучення спеціалістів із відповідною компетенцією до слідчих (розшукових) дій. Відсутність чітко визначених процедур і методики використання спеціальних знань під час досудового розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель спричиняє неоднорідність підходів, формує ризики суб'єктивізму та знижує рівень довіри до результатів розслідувань.

Враховуючи вищевикладене, наукове дослідження використання спеціальних знань у процесі розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель є вкрай актуальним і потребує системного підходу. Воно має на меті розробити теоретичні засади, методичні рекомендації та практичні інструменти, що сприятимуть підвищенню ефективності кримінального провадження, забезпеченню законності та справедливості при розгляді відповідних справ.

Викладене засвідчує актуальність теми дослідження, обумовлює її теоретичну та практичну значущість.

Метою дисертаційного дослідження є розроблення теоретичних положень та науково обґрунтованих рекомендацій щодо використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель.

Об'єкт дослідження є суспільні відносини, що виникають у процесі застосування спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель, а також експертна, слідча та судова практика, пов'язані з цим процесом.

Предмет дослідження – використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель.

Для досягнення поставленої мети в роботі використано загальнонаукові та спеціальні методи. Загальнонаукові методи, такі як спостереження, порівняння,

опис та класифікація, використовувалися для визначення та систематизації кримінально-правових категорій, що характеризують кримінальні правопорушення у сфері публічних закупівель, а також особливостей слідчої практики. Метод спостереження дозволив узагальнити емпіричні дані про використання спеціальних знань у розслідуванні, метод опису забезпечив систематичне фіксування видів експертиз та етапів слідчих (розшукових) дій, порівняння було застосовано для аналізу різних нормативних тлумачень і наукових визначень понять «спеціальні знання» і «кримінальні правопорушення у сфері публічних закупівель», а метод класифікації допоміг структурувати види експертних досліджень та критерії диференціації кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель.

Емпіричну базу дослідження охоплює результати вивчення та узагальнення 82 кримінальних проваджень, що пов'язані з правопорушеннями у сфері публічних закупівель за період 2021–2025 років; дані анкетного опитування 120 фахівців, залучених до кримінального провадження у справах про правопорушення у сфері публічних закупівель (ст. 190, 191, 358, 366 КК України), зокрема: 50 слідчих (у тому числі детективів НАБУ), 30 прокурорів, 20 судових експертів за наступними експертними спеціальностями: економічної, товарознавчої та почеркознавчої, 20 суддів (серед яких 5 суддів ВАКС). Опитування проведено у 2024-2025 році в анонімному форматі із застосуванням Google Forms.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що в роботі, з огляду на існуючі основні положення теорії криміналістики, кримінального процесу, судової експертології та узагальнення практики розслідування злочинів у сфері публічних закупівель, розроблено наукові засади та практичні рекомендації щодо використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у цій сфері. У роботі сформульовано й обґрунтовано низку положень і висновків теоретичного та практичного спрямування, а саме:

вперше:

– сформульовано авторське визначення спеціальних знань, що використовуються під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель, як інтегрованого комплексу теоретичних знань та практичних навичок, заснованих на фундаменті відповідної освіти та професійного досвіду, що охоплюють правові, фінансові, технологічні та управлінські аспекти, та забезпечують кваліфікацію для розробки, оцінки, виконання, аудиту та моніторингу тендерних процедур, ідентифікації та вирішення конфліктів і зловживань відповідно до чинного законодавства, етичних стандартів та кращих практик галузі, як єдиного інструментарію, що в сукупності забезпечує ефективне виявлення корупційних схем та попередження розкрадання публічних коштів, сприяючи ефективному використанню бюджетних ресурсів і зниженню корупційних ризиків;

– розроблено типовий алгоритм використання спеціальних знань (бухгалтерські, почеркознавчі, технічного дослідження документів та

товарознавчі) під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель, який включає вибір моменту залучення суб'єктів цих знань до проведення окремих слідчих (розшукових) дій та призначення судових експертиз на різних етапах досудового розслідування, що забезпечує комплексний підхід до формування доказової бази;

удосконалено:

– етапи проведення огляду і аналізу документів, отриманих в результаті проведення окремих слідчих (розшукових) дій, із застосуванням сучасних криміналістичних засобів, таких як мультиспектральні освітлювальні прилади, що дозволяють виявляти окремі ознаки підробки та інших процедурних порушень;

– класифікацію форм використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель, з урахуванням специфіки їх здійснення, що поділяє їх на процесуальні, непроцесуальні та змішані форми із детальним описом механізмів їх застосування;

дістало подальший розвиток:

– підходи до систематизації і класифікації спеціальних знань у кримінальному провадженні, що враховують актуальні реалії функціонування системи публічних закупівель і забезпечують їх ефективне використання під час досудового розслідування;

– практики організації навчання і підвищення кваліфікації слідчих, детективів та спеціалістів із застосування спеціальних знань під час досудового розслідування, що підвищує їх професійний рівень.

Основні положення та висновки, що сформульовані в дисертації, відображено у дванадцяти публікаціях, з-поміж яких: шість – у періодичних виданнях, включених до переліку фахових видань категорії «Б», що затверджені МОН України з юридичних наук та шість – у збірниках тез доповідей, опублікованих за результатами участі в науково-практичних заходах. Дві фахові публікації надруковані у співавторстві, де особистий внесок автора становить 33% та 50 % відповідно.

Дисертація складається з анотації, вступу, трьох розділів, що об'єднують десять підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

Після закінчення доповіді аспіранта кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертизнавчально-наукового експертно-криміналістичного інституту Національної академії внутрішніх справ Шнайдер Катерини Богданівни присутні поставили наступні питання:

Тарасенко О.С.: «Які форми використання спеціальних знань виокремлюються під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель, у чому особливості їхнього нормативного регулювання та яка з них має найбільше доказове значення?»

Відповідь: «Олеже Сергійовичу, щиро Вам дякую за запитання! Сформована в результаті дослідження класифікація форм використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері

публічних закупівель дозволила виокремити процесуальні (залучення експерта, участь спеціаліста у слідчих (розшукових) діях, допит експерта в суді) та непроцесуальні (ревізії і перевірки, попередні дослідження слідів кримінального правопорушення та речових доказів) та змішану форму – консультативно-довідкова діяльність обізнаної особи (може бути процесуальною або непроцесуальною – залежно від наявності письмового оформлення наданої консультації спеціаліста і залучення до матеріалів кримінального провадження). Визначено, що непроцесуальні форми потребують додаткового нормативного врегулювання з метою мінімізації ризиків втрати доказової інформації та підвищення легітимності відповідних дій. Найбільш важливе значення у кримінальному провадженні, пов'язаному з правопорушеннями у сфері публічних закупівель, має судова експертиза як найбільш формалізована та доказово значуща форма використання спеціальних знань, що дозволяє кваліфіковано інтерпретувати результати документальних перевірок тендерної документації, а також факти можливого завищення цін і порушення умов публічних договорів».

Комаринська Ю.Б.: «Ви зазначаєте, що вперше розроблено типовий алгоритм використання спеціальних знань. Чи знайшло відображення даного пункту в якихось методичних рекомендаціях для працівників правоохоронних органів, тобто окремим виданням, що саме включає типовий алгоритм?»

Відповідь: «Юліє Борисівно, дякую Вам за запитання! На разі окремого видання немає, в майбутньому планується. Зауваження враховано».

Антощук А.О.: «Залучення яких саме спеціалістів, на Вашу думку, є необхідним для ефективного огляду документів у сфері публічних закупівель та які види матеріалів підлягають такому дослідженню?»

Відповідь: «Андрію Олександровичу, щиро дякую Вам за запитання! Ми вважаємо, що використання спеціальних знань під час проведення огляду є одним із ключових елементів слідчих (розшукових) дій під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель. Ефективність і результативність огляду документів, вилучених під час слідчих (розшукових) дій, значною мірою залежить від залучення спеціалістів, які володіють криміналістичними і спеціальними знаннями у сферах документознавства, економіки, фінансів, будівництва та інформаційних технологій. Участь залучених спеціалістів є необхідною для кваліфікованого аналізу зовнішніх ознак, реквізитів, змісту документів, виявлення слідів можливих фальсифікацій, а також оцінки їх доказового значення у кримінальному провадженні, пов'язаному з правопорушеннями у сфері публічних закупівель. З метою встановлення матеріального або інтелектуального підроблення документа необхідним є комплексний аналіз не лише текстової складової документа, а й графічних елементів, матеріалів виготовлення, ознак втручання в їх структуру. Лише залучення спеціальних знань дає змогу слідчому сформулювати слідчі версії, ідентифікувати осіб, причетних до вчинення злочину у сфері публічних закупівель та запланувати подальші слідчі (розшукові) і процесуальні дії»

Вознюк А.А.: «Яку роль, на Вашу думку, відіграють судово-бухгалтерська та товарознавча експертизи у розслідуванні правопорушень у сфері публічних закупівель, та які завдання вони вирішують?».

Відповідь: «Андрію Андрійовичу, щиро дякую Вам за запитання! У кримінальних провадженнях, пов'язаних із правопорушеннями у сфері публічних закупівель, судово-бухгалтерська і товарознавча експертизи реалізують функцію отримання фактичних даних спеціального економічного змісту, що не можуть бути здобуті слідчим або судом без залучення осіб, які володіють відповідними спеціальними знаннями. Так, судово-бухгалтерська експертиза встановлює відповідність фінансово-господарських операцій нормативно визначеним процедурам бухгалтерського обліку, дозволяє виявити ознаки фіктивності контрактів, необґрунтованого завищення вартості товарів, послуг чи робіт, а також нецільового використання бюджетних коштів при здійсненні публічних закупівель. Об'єктами цієї експертизи виступають фінансові документи, первинна звітність, облікові регістри, а предметом – спеціальні питання, що стосуються змісту, достовірності та правомірності господарських операцій.

Товарознавча експертиза виконує функцію ідентифікації, технічної оцінки, встановлення відповідності та класифікації матеріальних об'єктів – товарів, сировини, обладнання, продукції, – що були предметом правочинів у сфері закупівель. Її предметом є визначення якісних, кількісних, технічних і функціональних характеристик продукції у співвіднесенні з умовами договору, вимогами нормативно-технічної документації та чинними стандартами. Об'єкти експертизи репрезентовані зразками продукції, технічною і супровідною документацією, а також результатами її експлуатації. Здійснюючи аналіз автентичності, якості, комплектності та стану поставленої продукції, експерт-товарознавець сприяє виявленню фальсифікатів, недопоставок, підміни або постачання продукції, що не відповідає умовам договору.»

Патик А.А.: «Які теоретичні, практичні проблеми та шляхи вдосконалення процесу використання результатів судових експертиз у розслідуванні злочинів у сфері публічних закупівель Ви визначаєте в дослідженні?».

Відповідь: «Андрію Анатолійовичу, щиро дякую Вам за запитання! У межах проведеного дослідження нами здійснено науково-практичну оцінку теоретичних засад, нормативно-правового регулювання та механізмів використання результатів судових експертиз під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель. Доведено, що експертний висновок становить повноцінне процесуальне джерело доказів, яке характеризується самостійною доказовою цінністю, за умови дотримання вимог кримінального процесуального законодавства щодо його допустимості, належності, достовірності та достатності.

Проведене узагальнення результатів опитування респондентів підтвердило типові проблеми судово-експертного супроводження розслідування правопорушень у сфері публічних закупівель: затягування строків проведення

експертиз, нечіткість формулювань запитань до експерта, надмірну спеціалізованість формулювань у висновках та ризику упередженості експертів. Встановлено, що саме експертний висновок дозволяє сформулювати ключові положення обвинувачення у кримінальних провадженнях про розкрадання бюджетних коштів, службове підроблення або шахрайство в межах процедур публічних закупівель, виступаючи незамінним інструментом у формуванні доказової бази.

Наголошено на доцільності впровадження цілісного комплексу заходів, спрямованих на вдосконалення процедур призначення та використання експертиз: оновлення нормативної бази, розроблення типових алгоритмів формулювання запитань до експерта, посилення кадрового потенціалу експертних установ, налагодження міжінституційної комунікації між органами досудового розслідування та експертами, а також забезпечення повноцінної реалізації сторонами кримінального процесу принципу рівності у доступі до спеціальних знань»

Головуючий: «Чи є іще запитання у присутніх? Немає. Слово надається науковому керівнику».

Науковий керівник кандидат юридичних наук, доцент Атаманчук В.М. зазначив, що дисертацію Шнайдер Катерини Богданівни на тему: «Використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель» присвячено розробленню теоретичних засад та практичних рекомендацій, спрямованих на удосконалення досудового розслідування такої чутливої на сьогодні сфери, як публічні закупівлі. Дисертація Шнайдер Катерини Богданівни має якісну наукову новизну, яка полягає в тому, що дисертація є першим монографічним дослідженням, у якому сформовано наукові положення та практичні рекомендації щодо використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель.

Емпіричну базу дослідження охоплює результати вивчення та узагальнення 82 кримінальних проваджень, що пов'язані з правопорушеннями у сфері публічних закупівель за період 2021–2025 років; дані анкетного опитування 120 фахівців, залучених до кримінального провадження у справах про правопорушення у сфері публічних закупівель (ст. 190, 191, 358, 366 КК України), зокрема: 50 слідчих (у тому числі детективів НАБУ), 30 прокурорів, 20 судових експертів за наступними експертними спеціальностями: економічної, товарознавчої та почеркознавчої, 20 суддів (серед яких 5 суддів ВАКС).

Під час наукового дослідження у межах вищезазначеної проблематики Шнайдер Катерина Богданівна проявила себе як працююча, цілеспрямована, відповідальна, старанна, творча, грамотна, креативна, наполеглива та здібна молода вчена. Вона цілком сформована у науковому середовищі, підтвердженням цього є не лише дисертація, а й численні публікації у наукових фахових виданнях України, всеукраїнських та міжвідомчих конференціях.

Освітньо-наукову програму Шнайдер Катерина Богданівна виконала на відмінно й у повному обсязі.

З огляду на вищезазначене, можна стверджувати, що дисертація Шнайдер Катерини Богданівни на тему: «Використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель», яку подано на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» має нові концептуальні наукові положення й науково обґрунтовані результати в галузі юриспруденції, що в сукупності розв'язують науково-прикладне завдання.

Дисертацію підготовлено відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022 року № 44, а її автор – Шнайдер Катерина Богданівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Головуючий: Слово далі надається рецензентам.

Кандидат юридичних наук, доцент Свобода Є.Ю.:

Актуальність теми дисертаційного дослідження не викликає сумнівів і визначається зростанням кількості кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель, їх складною економіко-правовою природою, а також високим рівнем латентності таких злочинів. В умовах цифровізації закупівельних процедур та ускладнення механізмів вчинення правопорушень особливого значення набуває ефективне використання спеціальних знань як інструменту доказування. Публічні закупівлі є одним із фундаментальних механізмів функціонування сучасної держави, що забезпечує реалізацію її соціально-економічної політики та ефективне використання бюджетних ресурсів. Водночас, зростаючий обсяг фінансових операцій у цій сфері супроводжується високою вразливістю до різноманітних кримінальних правопорушень, серед яких особливе місце посідають корупційні злочини, зловживання службовим становищем, фальсифікації, підробки документів і шахрайські схеми. Ці злочини не лише порушують законодавство, а й суттєво підривають принципи прозорості та ефективності державного управління, створюють загрозу економічній безпеці, дискредитують інститути влади і негативно впливають на соціально-політичну стабільність.

У контексті вказаних викликів розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель вимагає застосування комплексного підходу, що передбачає не лише використання традиційних слідчих методів, а й інтеграцію спеціальних знань із суміжних галузей – економіки, бухгалтерського обліку, аудиту, фінансів, тощо. Такий підхід є необхідним для правильної кваліфікації кримінальних правопорушень, всебічного виявлення та документування злочинних дій, а також формування надійної доказової бази, що відповідає вимогам кримінального процесуального законодавства. Водночас, практика показує, що низький рівень професійної підготовки слідчих та судових експертів у цій сфері, відсутність системного підходу до використання спеціальних знань суттєво ускладнюють

розслідування, призводять до втрати важливих доказів і, відповідно, до зниження ефективності протидії економічній злочинності.

Разом із тим слід зазначити, що проблематика використання спеціальних знань не є новою для кримінального процесу, що підвищує вимоги до рівня наукової новизни та глибини авторського аналізу.

Отже, розроблення теоретичних положень та науково обґрунтованих рекомендації щодо використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель, яку представила нам здобувач Шнайдер Катерина Богданівна є нагальною потребою сучасної криміналістики й слідчої практики.

Дисертація має загалом логічну структуру, характеризується системністю викладу матеріалу та послідовністю аргументації. Позитивно слід відзначити комплексний підхід до дослідження, що охоплює як теоретичні, так і прикладні аспекти використання спеціальних знань.

Необхідно підкреслити, що дисертацію на тему: «Використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель» виконано Шнайдер Катериною Богданівною на високому рівні та відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України щодо написання дисертації, а також може бути рекомендована до розгляду та публічного захисту в разовій спеціалізованій вченій раді».

Кандидат юридичних наук, доцент Мирівська А.В.: «Дисертація, підготовлена Шнайдер Катериною Богданівною на тему: «Використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель», стосується досить актуальної теми і має важливе значення для вдосконалення практики розкриття та розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель.

Дана категорія злочинів не лише порушує законодавство, а й суттєво підриває принципи прозорості та ефективності державного управління, створює загрозу економічній безпеці, дискредитує інститути влади і негативно впливає на соціально-політичну стабільність держави.

Тема роботи є новою для дослідження. Робота привертає увагу своїм практичним спрямуванням, дослідженням актуальних питань теорії і практики. При написанні роботи дисертанткою використана значна емпірична база, достатня кількість джерел. У розрізі виконання роботи поставлені завдання є обґрунтованими, здобувачкою зроблено значну роботу щодо їх досягнення.

Авторкою вірно зазначається, що сьогодення вимагає прийняття неординарних і кардинальних рішень при розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель та вимагає застосування комплексного підходу, що передбачає не лише використання традиційних слідчих методів, а й інтеграцію спеціальних знань із суміжних галузей – економіки, бухгалтерського обліку, аудиту, фінансів, тощо.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що робота є одним із перших в Україні монографічним дослідженням, змість та характер якого складають результати комплексного міжгалузевого аналізу широкого кола

недостатньо розроблених та дискусійних питань щодо використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель.

Структура дисертаційного дослідження, запропонована дисертантокою, є логічно побудованою та ґрунтується на комплексному підході до вирішення проблем, що виникають у процесі застосування спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель, а також експертної, слідчої та судової практики, пов'язаних з цим процесом.

Стиль, мова подачі матеріалу дисертаційного дослідження, аргументація висновків, новацій, практичних рекомендацій авторки здійснюється на високому теоретичному рівні, логічно витримані зміст, структура виконаної роботи. Думки авторкою викладаються продумано, виважено.

В роботі обґрунтовано низку нових положень, висновків і рекомендацій, зокрема:

Авторкою здійснено аналіз: понятійного апарату категорії «спеціальні знання»; форм їх використання у кримінальному провадженні; суб'єктів відповідної діяльності; особливостей доказування у сфері публічних закупівель.

У роботі обґрунтовано низку нових положень, висновків і рекомендацій, зокрема:

- сформульовано авторське визначення спеціальних знань, що використовуються під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель, як інтегрованого комплексу теоретичних знань та практичних навичок, заснованих на фундаменті відповідної освіти та професійного досвіду, що охоплюють правові, фінансові, технологічні та управлінські аспекти, та забезпечують кваліфікацію для розробки, оцінки, виконання, аудиту та моніторингу тендерних процедур, ідентифікації та вирішення конфліктів і зловживань відповідно до чинного законодавства, етичних стандартів та кращих практик галузі, як єдиного інструментарію, що в сукупності забезпечує ефективне виявлення корупційних схем та попередження розкрадання публічних коштів, сприяючи ефективному використанню бюджетних ресурсів і зниженню корупційних ризиків;

- класифіковано документи, які досліджуються під час розслідування у сфері публічних закупівель, на групи залежно від їх походження (за сферою застосування: документи суб'єктів господарювання; документи державних установ, організацій, закладів в сфері державного управління та місцевого самоврядування; документи торгових процесів; документи організації розслідування кримінальних правопорушень в економічній сфері; за типом документа: документи пов'язані з державною реєстрацією; документи, що стосуються діяльності замовників торгів; документи, які визначають статус та компетенції учасників торгів; документи бухгалтерського обліку та фінансової звітності; за функціональним призначенням: документи, що визначають організаційно-правовий статус підприємства, його вид господарської діяльності, фіксацію господарських операцій; документи, що відображають діяльність в контексті проведення торгів; документи, що містять інформацію про права та

обов'язки учасників, вказують на їхній правовий статус у рамках торгів; документи, що відображають фінансовий стан, економічних операцій та результатів господарської діяльності, мають значення для розслідувань кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель), а також розроблено рекомендації щодо їх огляду, попереднього дослідження та вилучення;

– розроблено типовий алгоритм використання спеціальних знань (бухгалтерські, почеркознавчі, технічного дослідження документів та товарознавчі) під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель, який включає вибір моменту залучення суб'єктів цих знань до проведення окремих слідчих (розшукових) дій та призначення судових експертиз на різних етапах досудового розслідування, що забезпечує комплексний підхід до формування доказової бази.

– встановлено, що ефективність і результативність огляду документів, вилучених під час слідчих (розшукових) дій, значною мірою залежить від залучення спеціалістів, які володіють криміналістичними і спеціальними знаннями у сферах документознавства, економіки, фінансів, будівництва та інформаційних технологій. Участь залучених спеціалістів є необхідною для кваліфікованого аналізу зовнішніх ознак, реквізитів, змісту документів, виявлення слідів можливих фальсифікацій, а також оцінки їх доказового значення у кримінальному провадженні, пов'язаному з правопорушеннями у сфері публічних закупівель.

– окреслено специфіку документів, що підлягають огляду під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель, зокрема таких їх видів як бухгалтерські, казначейські, проектно-кошторисні матеріали та банківські виписки.

– визначено, що під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель спеціаліст виступає як інтегрований учасник слідчої групи, здатний надати допомогу в розпізнаванні документальних фальсифікацій, технічних засобів підроблення, прихованих місць зберігання речей і електронних носіїв, що можуть містити сліди протиправної діяльності.

– встановлено, що під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель доцільним є призначення комплексних судово-бухгалтерських і товарознавчих експертиз.

Позитивним є прагнення авторки до формування власного наукового підходу, однак у ряді випадків він потребує більш глибокого теоретичного обґрунтування.

Разом з тим, окремі структурні елементи роботи виглядають перевантаженими теоретичними узагальненнями, що не завжди супроводжуються достатньою кількістю практичних прикладів або емпіричних даних. Це дещо знижує прикладну цінність окремих положень дослідження.

Висновок. Дисертація Шнайдер Катерини Богданівни виконана на належному науково-методичному рівні, містить низку теоретичних і практичних новацій, відповідає вимогам до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, а її основні положення є логічно послідовними, аргументованими та

такими, що мають вагомe практичне значення в умовах сучасної кримінологічної політики України. Дисертацію підготовлено відповідно до спеціальності 081 «Право», вимог до оформлення дисертації, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами та доповненнями) та постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022 року № 44, а також може бути подана до захисту в разову спеціалізовану вчену раду на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

В обговоренні дисертації взяли участь:

проректор Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор Тарасенко О.С.; завідувач кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз ННЕКІ, професор кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз ННЕКІ, кандидат юридичних наук, доцент Приходько Юрій; старший викладач кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз ННЕКІ Волошин Олексій; доцент кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз ННЕКІ, кандидат юридичних наук, доцент Кофанова Олена; доцент кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз ННЕКІ, кандидат юридичних наук Михальчук Тетяна; старший викладач кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз ННЕКІ Поліщук Віталій; завідувач кафедри криміналістики та судової медицини, кандидат юридичних наук, доцент Антошук Андрій; професор кафедри криміналістики та судової медицини, доктор юридичних наук, професор Черноус Юлія; професор кафедри криміналістики та судової медицини, доктор юридичних наук, професор Юсупов Володимир; професор кафедри криміналістики та судової медицини, кандидат юридичних наук, доцент Комаринська Юлія; професор кафедри криміналістики та судової медицини, кандидат юридичних наук, доцент Мирівська Анна; доцент кафедри криміналістики та судової медицини, кандидат юридичних наук, доцент Патик Леся; завідувач науково-дослідної лабораторії з проблем протидії злочинності навчально-наукового інституту поліцейської діяльності, доктор юридичних наук, професор Вознюк Андрій; провідний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем криміналістичного забезпечення та судової експертології навчально-наукового експертно-криміналістичного інституту, кандидат юридичних наук, старший дослідник Патик Андрій; старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем криміналістичного забезпечення та судової експертології навчально-наукового експертно-криміналістичного інституту, кандидат юридичних наук Єфіменко Ігор.

Шнайдер Катерина Богданівна висловила всім присутнім подяку за позитивну оцінку її дисертації, зазначені побажання та професійні поради.

На основі результатів обговорення присутні на засіданні вирішили

запропонувати наступний:

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичну та практичну значущість результатів дисертації Шнайдер Катерини Богданівни «Використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель»

Дисертація Шнайдер Катерини Богданівни на тему: «Використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель», яку подано на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право», є цілісною та завершеною науковою працею.

Обґрунтування вибору теми дослідження. Публічні закупівлі є одним із фундаментальних механізмів функціонування сучасної держави, що забезпечує реалізацію її соціально-економічної політики та ефективне використання бюджетних ресурсів. Водночас, зростаючий обсяг фінансових операцій у цій сфері супроводжується високою вразливістю до різноманітних кримінальних правопорушень, серед яких особливе місце посідають корупційні злочини, зловживання службовим становищем, фальсифікації, підробки документів і шахрайські схеми. Ці злочини не лише порушують законодавство, а й суттєво підривають принципи прозорості та ефективності державного управління, створюють загрозу економічній безпеці, дискредитують інститути влади і негативно впливають на соціально-політичну стабільність.

Згідно з статистичними показниками Офісу Генерального прокурора за 2021–2025 роки, сфера публічних закупівель залишається однією з найбільш уражених корупційними кримінальними правопорушеннями сфер економіки, що підтверджується значною кількістю зареєстрованих кримінальних проваджень та значними розмірами встановлених збитків, завданих державним і місцевим бюджетам. Кількість зареєстрованих кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель зросла з 310 у 2021 році до 1105 у 2024 році, що вказує на високий рівень криміногенних ризиків у сфері використання державних коштів. Статистичні дані Офісу Генерального прокурора за 2025 рік вказують, що до числа найбільш поширених кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель належать злочини, передбачені статтями 191, 366, 358 та 190 КК України.

У контексті вказаних викликів розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель вимагає застосування комплексного підходу, що передбачає не лише використання традиційних слідчих методів, а й інтеграцію спеціальних знань із суміжних галузей – економіки, бухгалтерського обліку, аудиту, фінансів, тощо. Такий підхід є необхідним для правильної кваліфікації кримінальних правопорушень, всебічного виявлення та документування злочинних дій, а також формування надійної доказової бази, що відповідає вимогам кримінального процесуального

законодавства. Водночас, практика показує, що низький рівень професійної підготовки слідчих та судових експертів у цій сфері, відсутність системного підходу до використання спеціальних знань суттєво ускладнюють розслідування, призводять до втрати важливих доказів і, відповідно, до зниження ефективності протидії економічній злочинності.

Аналіз стану законодавства, судової практики та правоохоронної діяльності виявляє значні прогалини у нормативно-правовому регулюванні й організаційних механізмах залучення спеціалістів із відповідною компетенцією до слідчих (розшукових) дій. Відсутність чітко визначених процедур і методики використання спеціальних знань під час досудового розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель спричиняє неоднорідність підходів, формує ризики суб'єктивізму та знижує рівень довіри до результатів розслідувань.

Враховуючи вищевикладене, наукове дослідження використання спеціальних знань у процесі розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель є вкрай актуальним і потребує системного підходу. Воно має на меті розробити теоретичні засади, методичні рекомендації та практичні інструменти, що сприятимуть підвищенню ефективності кримінального провадження, забезпеченню законності та справедливості при розгляді відповідних справ.

Отже, актуальною є потреба підвищення рівня професіоналізму слідчих органів, експертних підрозділів та фахівців з відповідних галузей знань у сфері протидії злочинності у публічних закупівлях, а також необхідністю вдосконалення правового механізму і практики застосування спеціальних знань під час розслідування, що має суттєве значення для зміцнення правової держави та розвитку демократичних інституцій в Україні.

Теоретико-прикладною основою дослідження слугували фундаментальні праці відомих учених, а саме: А. О. Антошука, В. П. Бахіна, В. В. Дараган, Ю. С. Доліновського, Н. Г. Дроздова, А. В. Іщенко, Н. В. Копчі, В. В. Коряка, Є. А. Карпенко, Н. І. Клименко, О. О. Критенко, І. С. Колайгори, Є. Д. Лук'янчикова, А. М. Меденцева, С. В. Нагачевського, А. О. Олефіра, В. В. Пясковського, Б. В. Романюка, К. А. Садчикової, О. В. Сари, Е. Б. Сімакової-Єфремян, А. Ю. Спусканюк, О. В. Таран, А. М. Таранова, Є. С. Хижняка, М. С. Цуцкірідзе, С. С. Черявського, Ю. М. Черноус, В. Ю. Шепітька, М. Г. Щербаковського, В. В. Юсупова та ін. Водночас, у дослідженнях цих науковців залишились невисвітленими питання методологічних основ використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертацію виконано відповідно до Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, затвердженої Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019, Основних засадах (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року, затверджених Законом України від 28 лютого 2019 року № 2697-VIII, Стратегії національної безпеки України, затвердженої

Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020. Робота відповідає Тематиці наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок Міністерства внутрішніх справ України на 2025–2029 роки, затверджених наказом МВС України від 21 травня 2024 року № 326, й Пріоритетним напрямом наукових досліджень Національної академії внутрішніх справ на 2021–2024 роки, (рішення Вченої ради від 21 грудня 2020 року, протокол № 23), 2025–2029 роки (рішення Вченої ради від 30 грудня 2024 р., протокол № 25). Тему дисертації затверджено рішенням Вченої ради Національної академії внутрішніх справ від 25 жовтня 2022 року (протокол № 14), внесено до переліку тем дисертаційних досліджень з юридичних наук, розглянутих і схвалених координаційними бюро відділень Національної академії правових наук України (реєстр. № 1140, 2022 рік).

Мета і завдання дослідження. Метою дисертаційного дослідження є розроблення теоретичних положень та науково обґрунтованих рекомендацій щодо використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель

Поставлена мета зумовила необхідність реалізації таких *завдань*:

- проаналізувати сучасний стан наукових досліджень щодо використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель;

- розглянути принципи здійснення публічних закупівель, встановлені законодавством України, співвіднести з ними поняття і зміст спеціальних знань, які використовуються під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель;

- визначити суб'єктів та форми залучення спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель;

- дослідити використання спеціальних знань у проведенні огляду під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель;

- охарактеризувати участь спеціаліста у проведенні допиту, обшуку під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель;

- обґрунтувати особливості призначення і проведення судово-почеркознавчої експертизи та технічної експертизи документів;

- з'ясувати особливості призначення і проведення судово-бухгалтерської та товарознавчої експертизи;

- здійснити оцінку та використання результатів висновків судових експертів під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель.

Об'єкт дослідження – правовідносини, що виникають у процесі застосування спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель, а також експертна, слідча та судова практика, пов'язані з цим процесом.

Предмет дослідження – використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель.

Методи дослідження обрано з огляду на специфіку об'єкта, предмета, мети й завдань дослідження. Загальнонаукові методи, такі як спостереження, порівняння, опис та класифікація, використовувалися для визначення та систематизації кримінально-правових категорій, що характеризують кримінальні правопорушення у сфері публічних закупівель, а також особливостей слідчої практики. Метод спостереження дозволив узагальнити емпіричні дані про використання спеціальних знань у розслідуванні, метод опису забезпечив систематичне фіксування видів експертиз та етапів слідчих (розшукових) дій, порівняння було застосовано для аналізу різних нормативних тлумачень і наукових визначень понять «спеціальні знання» і «кримінальні правопорушення у сфері публічних закупівель», а метод класифікації допоміг структурувати види експертних досліджень та критерії диференціації кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель.

Спеціальні методи включали історико-правовий, який дозволив висвітлити розвиток нормативно-правового регулювання публічних закупівель та практики використання спеціальних знань під час розслідувань. Завдяки цьому методу було досліджено еволюцію правових норм і змін у законодавстві, що впливають на кримінальне провадження у цій сфері. Догматичний метод полягав у детальному аналізі чинних нормативних актів, таких як КК України та Закон «Про публічні закупівлі», що сприяло уточненню ключових понять і формуванню обґрунтованих правових висновків. Формально-логічний і системно-структурний методи використовувалися для побудови логічних аргументів, перевірки внутрішньої узгодженості висновків і виявлення взаємозв'язків між поняттями. Соціологічний метод передбачав збір та аналіз інформації про практичне застосування спеціальних знань шляхом опитування фахівців, що дозволило виявити реальні проблеми, оцінити ефективність існуючих підходів і визначити напрямки удосконалення слідчої діяльності.

Емпіричну базу дослідження охоплює результати вивчення та узагальнення 82 кримінальних проваджень, що пов'язані з правопорушеннями у сфері публічних закупівель за період 2021–2025 років; дані анкетного опитування 120 фахівців, залучених до кримінального провадження у справах про правопорушення у сфері публічних закупівель (ст. 190, 191, 358, 366 КК України), зокрема: 50 слідчих (у тому числі детективів НАБУ), 30 прокурорів, 20 судових експертів за наступними експертними спеціальностями: економічної, товарознавчої та почеркознавчої, 20 суддів (серед яких 5 суддів ВАКС). Опитування проведено у 2024-2025 році в анонімному форматі із застосуванням Google Forms.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що в роботі, з огляду на існуючі основні положення теорії криміналістики, кримінального процесу, судової експертології та узагальнення практики розслідування злочинів у сфері публічних закупівель, розроблено наукові засади та практичні рекомендації щодо використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у цій сфері. У роботі сформульовано й

обґрунтовано низку положень і висновків теоретичного та практичного спрямування, а саме:

вперше:

сформульовано авторське визначення спеціальних знань, що використовуються під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель, як інтегрованого комплексу теоретичних знань та практичних навичок, заснованих на фундаменті відповідної освіти та професійного досвіду, що охоплюють правові, фінансові, технологічні та управлінські аспекти, та забезпечують кваліфікацію для розробки, оцінки, виконання, аудиту та моніторингу тендерних процедур, ідентифікації та вирішення конфліктів і зловживань відповідно до чинного законодавства, етичних стандартів та кращих практик галузі, як єдиного інструментарію, що в сукупності забезпечує ефективне виявлення корупційних схем та попередження розкрадання публічних коштів, сприяючи ефективному використанню бюджетних ресурсів і зниженню корупційних ризиків;

класифіковано документи, які досліджуються під час розслідування у сфері публічних закупівель, на групи залежно від їх походження (*за сферою застосування*: документи суб'єктів господарювання; документи державних установ, організацій, закладів в сфері державного управління та місцевого самоврядування; документи торгових процесів; документи організації розслідування кримінальних правопорушень в економічній сфері; *за типом документа*: документи пов'язані з державною реєстрацією; документи, що стосуються діяльності замовників торгів; документи, які визначають статус та компетенції учасників торгів; документи бухгалтерського обліку та фінансової звітності; *за функціональним призначенням*: документи, що визначають організаційно-правовий статус підприємства, його вид господарської діяльності, фіксацію господарських операцій; документи, що відображають діяльність в контексті проведення торгів; документи, що містять інформацію про права та обов'язки учасників, вказують на їхній правовий статус у рамках торгів; документи, що відображають фінансовий стан, економічних операцій та результатів господарської діяльності, мають значення для розслідувань кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель), а також розроблено рекомендації щодо їх огляду, попереднього дослідження та вилучення;

розроблено типовий алгоритм використання спеціальних знань (бухгалтерські, почеркознавчі, технічного дослідження документів та товарознавчі) під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель, який включає вибір моменту залучення суб'єктів цих знань до проведення окремих слідчих (розшукових) дій та призначення судових експертиз на різних етапах досудового розслідування, що забезпечує комплексний підхід до формування доказової бази;

удосконалено:

етапи проведення огляду і аналізу документів, отриманих в результаті проведення окремих слідчих (розшукових) дій, із застосуванням сучасних криміналістичних засобів, таких як мультиспектральні освітлювальні прилади,

що дозволяють виявляти окремі ознаки підробки та інших процедурних порушень;

класифікацію форм використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель, з урахуванням специфіки їх здійснення, що поділяє їх на процесуальні, непроцесуальні та змішані форми із детальним описом механізмів їх застосування;

рекомендації щодо виявлення, фіксації, вилучення та дослідження матеріальних слідів кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель, отриманих в результаті проведення окремих слідчих (розшукових) дій, що враховують сучасні вимоги кримінального процесуального законодавства та судової практики;

дістало подальший розвиток:

підходи до систематизації і класифікації спеціальних знань у кримінальному провадженні, що враховують актуальні реалії функціонування системи публічних закупівель і забезпечують їх ефективне використання під час досудового розслідування;

практики організації навчання і підвищення кваліфікації слідчих, детективів та спеціалістів із застосування спеціальних знань під час досудового розслідування, що підвищує їх професійний рівень;

нормативно-правове регулювання та організаційні механізми забезпечення застосування спеціальних знань, адаптовані до сучасних викликів розслідування правопорушень у сфері публічних закупівель.

Практичне значення отриманих результатів полягає у тому, що сформульовані в дисертації теоретичні положення, висновки та пропозиції впроваджено й може бути використано у:

практичній діяльності – під час проведення судових експертиз, експертних досліджень та залучення експертів і спеціалістів у слідчих (розшукових) діях, організації та проведенні оперативно-криміналістичних заходів із розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель (акт впровадження Департаменту Бюро економічної безпеки України від 17.12.2025, акт впровадження Державного науково-дослідного експертного-криміналістичного центру МВС України від 29.01.2026);

освітньому процесі – під час викладання навчальних дисциплін «Криміналістика», «Судова експертологія», «Кримінальне процесуальне право», «Теорія та практика кримінального судочинства», при підготовці підручників, лекцій, навчальних і практичних посібників, методичних рекомендацій, тестових завдань та дидактичних матеріалів з курсів криміналістики, а також у системі підвищення кваліфікації працівників органів МВС і Національної поліції України (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ від 18.03.2026 №61-оп, акт впровадження Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова від 31.12.2025 №01639/25);

науково-дослідній роботі – для подальшого дослідження проблем та розроблення криміналістичних положень і рекомендацій з питань використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері

публічних закупівель, а також під час виконання тем науково-дослідних робіт за напрямами економічних і почеркознавчих експертиз та технічних досліджень документів (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ від 18.03.2026 №62-нд, акт впровадження Київського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України від 22.04.2026).

Апробація результатів дисертації. Основні наукові положення висновки, представлені в дисертаційній роботі викладено у доповідях на наступних науково-практичних заходах: міжвідомчій науково-практичній конференції «Актуальні питання криміналістики та судової експертизи» (Київ, 2022); Всеукраїнській науково-практичній конференції «Державна безпека України в умовах російської агресії: актуальні питання експертно-криміналістичного та науково-технічного забезпечення» (Київ, 2023); міжвідомчій науково-практичній конференції «Актуальні питання криміналістики та судової експертизи» (Київ, 2023); XII Всеукраїнській заочній науково-практичній конференції «Кримінально-виконавча система України та її роль у розбудові правової і соціальної держави» (Чернігів, 2023); Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні питання криміналістики та судової експертизи в умовах воєнного стану» (Київ, 2024); міжвідомчому науково-практичному круглому столі «Актуальні питання криміналістики та судової експертизи» (Київ, 2024).

Особистий внесок здобувача. Дисертація є результатом самостійного наукового дослідження, а висновки й пропозиції, викладені в роботі, є особистим внеском автора.

У співавторстві опубліковано дві фахові статті «Методика та тактика розслідування корупційних правопорушень у сфері публічних закупівель» та «Роль метаконгитивних стратегій у плануванні та проведенні слідчих дій при розслідуванні кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель», де особистий внесок автора становить 33% та 50 % відповідно.

Публікації. Основні положення та висновки, які сформульовано в дисертації, відображено в 12 наукових працях, з-поміж яких шість наукових статей, які опубліковано у виданнях, включених Міністерством освіти і науки України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук, а також 6 тези, опубліковані за результатами участі в всеукраїнських і міжвідомчих науково-теоретичних та науково-практичних конференціях, а саме:

у яких опубліковано основні наукові результати дисертації:

1. Атаманчук В., Шнайдер К., Теплицький Б. Методика та тактика розслідування корупційних правопорушень у сфері публічних закупівель. *Науковий вісник публічного та приватного права*. Випуск 6, 2025. С.152-160. DOI: <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2025.6.24>.

2. Шнайдер К.Б. Окремі напрями використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 8/2023. С.441-445. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-8/103>.

3. Шнайдер К.Б. До питання форм використання спеціальних знань під час проведення слідчого огляду в кримінальних провадженнях щодо правопорушень у сфері публічних закупівель. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. Серія: юридична. Випуск 39/2023. С.647-653. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13923607>.

4. Шнайдер К.Б. Загальні засади використання спеціальних знань у процесі розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель. *Аналітично-порівняльне правознавство*: електрон. наук. фахове вид. №06, 2024. С.857-861. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.06.143>.

5. Шнайдер К.Б. Процесуальні і тактичні особливості участі спеціаліста під час допиту в межах розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель. *Науковий вісник Ужгородського Університету. Серія «Право»*. Випуск 85. Ч.4., 2024. С.162-167. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.85.4.23>.

6. Шнайдер К.Б., Теплицький Б.Б. Роль метаконгнітивних стратегій у плануванні та проведенні слідчих дій при розслідуванні кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель. *Науковий вісник Ужгородського Університету. Серія «Право»*. Випуск 89. Ч.3., 2025. С.462-467. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.89.3.66>.

які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

7. Шнайдер К.Б. Стан наукових досліджень питань використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель. *Актуальні питання криміналістики та судової експертизи*: матеріали міжвідом. наук.-практ. конф. (Київ, 25 листоп.2022 р.) / [редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін.]. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2022. С. 236-239.

8. Шнайдер К.Б. Особливості використання спеціальних знань при проведенні окремих слідчих (розшукових) дій під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель. *Державна безпека України в умовах російської агресії: актуальні питання експертно-криміналістичного та науково-технічного забезпечення*: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, 22 серпня 2023 р.: Том 1. — Київ: ІСТЕ СБУ, 2023. С.210-214.

9. Шнайдер К.Б. Особливості проведення товарознавчої експертизи під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель. *Актуальні питання криміналістики та судової експертизи*: матеріали міжвідом. наук.-практ. конф. (Київ, 30 листоп. 2023 р.) / [редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін.]. – Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2023. С. 421-423.

10. Шнайдер К.Б. Значення судових експертиз під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель. *Кримінально-виконавча система України та її роль у розбудові правової і соціальної держави* : матеріали XII Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції (м.

Чернігів, 01 грудня 2023 р.) / голов. ред. В. Ф. Пузирний ; Пенітенціарна академія України. Чернігів : ПАУ, 2023. С.263-267.

11. Шнайдер К.Б. Оцінка висновку експерта при розслідуванні кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель. *Актуальні питання криміналістики та судової експертизи в умовах воєнного стану*: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 3 липня 2024 р.) / [редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2024. С.527-531.

12. Шнайдер К.Б. Залучення спеціаліста до проведення слідчого огляду документів у ході розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель. *Актуальні питання криміналістики та судової експертизи*: матеріали міжвідом. наук.-практ. круглого столу. (Київ, 21 листоп. 2024 р.) / [редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін.]. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2024. – 446 с., С.442-446.

Характеристика особистості здобувачки. Шнайдер Катерина Богданівна, 1987 року народження, освіта повна вища юридична.

У 2010 році закінчила Київський національний університет внутрішніх справ (денна форма навчання), отримала повну вищу освіту освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» за спеціальністю «правознавство» та здобула кваліфікацію юриста. У 2011 році закінчила Національну академію внутрішніх справ (заочна форма навчання), здобула ступінь вищої освіти «магістр» за спеціальністю «правознавство» та здобула кваліфікацію юриста.

У серпня 2009 року по жовтень 2011 року працювала на посаді старшого секретаря апарату Господарського суду Київської області. З листопада 2011 року по теперішній час працює на посаді помічника Господарського суду міста Києва.

З 2022 року по теперішній час аспірантка заочної форми навчання Національної академії внутрішніх справ.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертацію написано науковим стилем, державною (українською) мовою. Наукові положення, висновки та рекомендації викладено точно, ясно та просто, що забезпечує легкість та доступність їх сприйняття. Дисертацію оформлено відповідно до вимог Міністерства освіти і науки України.

Структура дисертації. Дисертацію структуровано відповідно до мети, завдань, предмету дослідження та вимог Міністерства освіти і науки України, складається з анотації, вступу, трьох розділів, що об'єднують дев'ять підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

Відповідність дисертації встановленим вимогам і визначеній спеціальності. Використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель є напрямом, який віднесено до спеціальності 081 «Право».

УХВАЛЕНО:

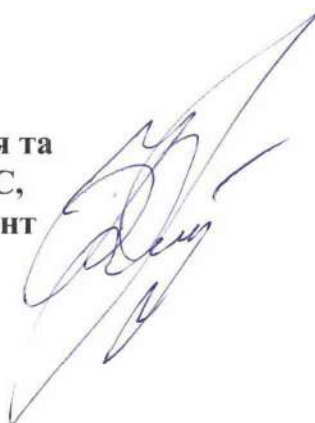
1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичну та практичну значущість результатів дисертації Шнайдер Катерини Богданівни «Використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель».

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертації Шнайдер Катерини Богданівни «Використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель» підготовлено за спеціальністю 081 «Право» відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами й доповненнями), наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами й доповненнями) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами й доповненнями).

3. Рекомендувати дисертацію Шнайдер Катерини Богданівни «Використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель» до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 «Право».

Результати голосування присутніх на засіданні, у тому числі докторів та кандидатів наук за профілем поданої на розгляд дисертації: за – 15, проти – немає, тих, які утрималися – немає.

Головуючий -
професор кафедри
криміналістичного забезпечення та
судових експертиз ННЕКІ НАВС,
кандидат юридичних наук, доцент

Юрій ПРИХОДЬКО